

Sipoon kyläkouluyhdistyksen puheenjohtaja Jutta Joffell on jättänyt kuntalaisaloitteen 5.4.2024 kuntalaisaloite elinvoimaisten kyläkoulujen säilyttämisen ja edelleen kehittämisen puolesta.

Aloitteen myötä kyläkouluyhdistys haluaa varmistaa, että Sipoon kunta säilyttää ja edelleen kehittää Sipoon kyläkouluja. Yhdistyksen aloitteen mukaan kyläkouluverkosto Sipoossa on ainutlaatuinen. Se kattaa tällä hetkellä kuusi elinvoimaltaan hyvää tai hyviä kehitysmahdollisuuksia sisältävää kouluyksikköä. Kyläkoulu oppimisympäristönä erityisesti Sipoossa tarjoaa lapselle luonnonläheisen ja kylämäisen oppimisympäristön. Pienet luokkakoot mahdollistavat parhaalla tavalla, että lapsi tulee nähdyksi ja kuulluksi. Samalla tämä aloite kannattaa sitä, että kaiken kaikkiaan Sipoon kouluverkosto monipuolinen, niin että kyläkouluverkoston lisäksi suuremmista keskuksista löytyy kouluja, joissa tarjotaan laajempia palveluita koululaisten eri tarpeisiin.

Aloite edellyttää kuntaa tekemään seuraavat asiat:

1. Kunta tekee selkeän päätöksen, että ryhtyy tukemaan elinvoimaisia kyläkouluja ja kehittämään niitä edelleen pitkäjänteisesti. Kyläkoulumyönteinen strategia edesauttaisi sitä, että lapsiperheet haluavat jäädä tai muuttaa kuntaan ja samalla strategia houkuttelisi ja onnistuisi pitämään opettajia sipoolaisissa kouluissa.
2. Luomaan pysyvät ja selkeät kriteerit, millainen koulu kattaa taloudellisesti ja oppimisen kannalta elinvoimaisen koulun tunnusmerkit. Millä aikavälillä kriteerit tulee täytyä?
3. Perustamaan työryhmän, joka ryhtyy suunnittelemaan, miten kyläkouluverkostoa kehitetään edelleen. Oppilasmäärä kouluissa on johtamiskysymys - tavoiteltu oppilasmäärä kaikissa kouluissa on mahdollista saavuttaa suunnittelulla, viestinnällä ja riittävällä ohjauksella. On syytä esimerkiksi tutkia, voiko kyläkoulujen oppilaaksiottoaluetta laajentaa, jotta maksuton koulukyyti (linja-auto) olisi mahdollinen, jos oppilas haluaa kyläkouluun, mutta asuu toisen kylän oppilaaksiottoalueella.
4. Viestimään sekä Sipoon sisällä että mainostamaan sen ulkopuolella, että Sipoo tukee ja edelleen kehittää kyläkouluverkostoa. Kunnan strategiassa mainitaan halu olla rohkea ja omaleimainen - mikä toteuttaisi näitä ominaisuuksia paremmin kuin omaleimainen kouluverkosto?

Koulutuksen toimiala vastaa aloitteseen kyläkouluyhdistyksen edellyttämien toimenpiteiden kautta:

1. Koulutuksen toimiala on vuoden 2024 alusta järjestelmällisesti kehittänyt toimialan kouluverkkosuunnitelua. Tätä työtä on esitelty kevään ja alkusyksyn aikana koulutusjaostoissa, sivistysvaliokunnassa ja kunnanhallituksessa seuraavasti:

Koulutuksen toimialan kouluverkkosuunnittelu

Ruotsinkielinen koulutusjaosto 04.03.2024 § 14

Suomenkielinen koulutusjaosto 05.03.2024 § 15

Sivistysvaliokunta 07.03.2024 § 33

Palveluverkkosuunnittelun nykytilanne koulutuksen toimialan näkökulmasta

Sivistysvaliokunta 27.08.2024 § 95

Käsittelyn tuloksena kouluverkkosuunnittelun prosessi on tarkentunut osaksi koko kunnan palveluverkkosuunnittelua. Tätä prosessia johtaa kunnan johtoryhmä.

Kunnanhallitus päätti 9.9.2024 kokouksessaan:

“Kunnanhallitus palauttaa asian valmisteluun seuraavin perusteluin:

Asia siirretään osaksi palveluverkkosuunnitelman jatkokäsittelyä niiden palvelujen osalta, jotka kuuluvat Sipoon kunnan sivistysvaliokunnan alaisuuteen. Hallitus käsittelee asiaa siinä yhteydessä, jossa johtoryhmä esittelee ehdotuksensa palveluverkkosuunnitelmaprosessin jatkosta.

Kunnanhallitus pyytää valmistelussa huomioimaan eritoten seuraavat kolme seikkaa:

1. Kuntastrategian asettamat laatuvaatimukset opetukselle
  2. Ruotsinkielisen kouluverkon kehittämisen kokonaisuutena etelä-Sipoossa
  3. Alueellisen väestönkehityksen tähän saakka sekä tulevan kehityksen väestösuunnitteen mukaisesti.”
2. Osana kouluverkkosuunnittelua toimialalla on kehitetty toimiva koulu -mallia, jossa koulujen toimivuutta arvioidaan yhteisillä laatukriteereillä (liite 3). Koulujen arviointi toteutetaan sisäisenä arviointina opettajienkokouksessa tai johtoryhmässä. Arvioinnin tuloksia voidaan käyttää yksittäisen koulun ja kouluverkon kehitystyössä. Kriteeristö esitetään päätöksentekoon palveluverkkosuunnittelun esittelyn myötä vuoden vaihteessa.
  3. Koulutuksen toimialan hallinto on tällainen työryhmä. Kouluverkkosuunnittelu on yksi keskeisimpiä hallinnon tehtäviä. Tätä suunnittelua varten koulutuksen toimiala kerää koulukohtaisia tietoja oppilasennusteeksi (liite 4), yhteistyössä muiden toimialojen kanssa seurataan kiinteistöjen pitkän tähtäimen suunnitelmia ja maankäytön ja kaavoituksen edistymistä. Näitä tietoja käytetään koulukiinteistöjen, oppimisympäristöjen ja mm. koulukuljetusreittien suunnitteluun. Maankäytön ja kaavoituksen tuloksena oppilaaksiottoalueita suunnitellaan ajoittain oppilasmäärien pitämiseksi optimaalisina. Koulukuljetuksia ohjaavat koulukuljetusperiaatteet, jotka määrittävät oppilaan oikeuden bussi- tai taksikytyiin omaan lähikouluun. Jos koulukuljetus suotaisi jonkun tietyn koulun oppilasmäärän kasvattamiseksi osalle kouluikäisistä, ei tämä olisi kuntalaisten tasapuolista kohtelua. Jos vapaa koulukytyoikeus suotaisi kaikille kunnan kouluikäisille, tarkoittaisi tämä kustannusten moninkertaistumista (liite 5 vastine aloitteeseen bussikortista kaikille koululaisille).
  4. Koulutuksen toimiala tuntee vastuun koulutuspalveluiden vetovoimaisuudesta kunnan vetotekijänä. Kunnan kotisivuilla kouluverkko on hyvin esillä ja saatavilla on runsaasti tietoa koulutuksen palveluista. Lisäksi toimiala mainostaa vuosittaisilla EDUCA-messuilla tammikuussa palveluiden laajuutta ja laatua.

Yhteenveto

Koulutuksen toimiala pyrkii suunnitelmallisesti kehittämään kouluverkkoa osana kuntastrategiaa kunnan eri osien väestönkehityksen ja asukkaiden muuttuvien tarpeiden mukaan.

Sipoossa suomenkielinen kouluverkko rakentuu kahden yhtenäiskoulun ja kolmen pienemmän alakoulun, kielikylpykoulun sekä lukion kokonaisuudesta. Pienemmistä kouluista Talman koulu toimii Pohjois-Sipoon alueen kyläkouluna, tulevaisuudessa alueelle on suunniteltu rakentamista, jonka edistyessä uuden koulun tarve tulee ajankohtaiseksi.

Ruotsinkielinen kouluverkko rakentuu kuuden kyläkoulumaisen alakoulun, taajamien vähän suurempien Kyrkoby skolan ja Söderkulla skolan, sekä yhden yläkoulun ja lukion kokonaisuudesta. Alueellinen väestönmuutos Etelä-Sipoossa edellyttää muutosta verkkoon siten, että kahta kyläkoulua vahvistetaan oppilaaksiottoalueiden muutoksella. Tämän muutoksen seurauksena yhden kyläkoulun lakkauttaminen tulee ajankohtaiseksi. Kunnanhallitus on kokouksessaan 9.9.2024 antanut toimeksiannon toimialalle tämän muutoksen valmistelun jatkamisesta päätöksentekoon osana palveluverkkosuunnittelua, jota johtaa kunnan johtoryhmä. Valmistelusta odotetaan ehdotuksia päätöksentekoon vuoden 2025 alussa.

Koulutuksen toimialan kouluverkkosuunnittelu lähtee siitä, että ruotsinkielinen kouluverkko jatkossakin muodostuu taajamakouluista ja elinvoimaisista kyläkouluista. Palveluverkkoa koskevat päätökset tehdään kustakin toimenpiteestä vastuussa olevassa toimielimessä.